

ACTA DEL CONSELL MUNICIPAL DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL DE MATARÓ

Data: 6 de febrer de 2024
Hora: 19, 00h
Lloc: Espai Mataró Connecta

Hi assisteixen:

Núria Moreno Romero	Presidenta
Heidi Pérez Pérez	Vicepresidenta
Ramon Manent i Rodon	Vocal (PSC)
Josep Xuriach i Viladés	Vocal (ERC)
Montserrat de Torres i Capell	Vocal (En Comú Podem Mataró)
Agàpit Borràs i Plana	Vocal (CUP)
Manuel Barberá Luján	Vocal (VOX)
Pere Fradera i Barceló	Vocal de reconegut prestigi
Joan Giménez Blasco	Vocal de reconegut prestigi
Eduard Mayoral Jové	Vocal Col.legi d'Arquitectes
Pere Mora i Juvinyà	Vocal Col.legi de l'Arquitectura Tècnica
Anna Capella Molas	Vocal Museu de Mataró
Joan Francesc Clariana Roig	Vocal Grup d'Història del Casal
Carme Puerta López	Arqueòloga assessora
Mariona Gallifa i Rosanas	Arquitecta assessora i secretària

S'excusen:

Esteve Mach i Bosch	Vocal de reconegut prestigi
---------------------	-----------------------------

Assisteixen també puntualment per explicar el punt 3 de l'ordre del dia, Xavier Alemany, arquitecte director d'urbanisme i llicències i Joan Fèlix Martínez, aparellador assessor de la propietat.

ORDRE DEL DIA

1. Constitució del Consell 2023-2027 i presentació dels membres.
2. Proposta de reunions i calendari
3. Informe de la llicència d'obres de l'interior de l'habitatge unifamiliar situat al C. Francesc Moragas, 16 (Grup Goya), nivell B/s
4. Donar compte del Projecte de rehabilitació funcional del campanar de la Basílica de Santa Maria (BCIN)
5. Sobrevinguts
6. Precs i preguntes

Desenvolupament de la reunió i acords

1. Constitució del Consell 2023-2027 i presentació dels membres.

La Presidenta del Consell, Núria Moreno, dóna la benvinguda a la resta de membres del Consell i explica que està exercint el càrrec de Presidenta en substitució de la regidora d'urbanisme, Elisabeth Ruiz mentre aquesta estigui de baixa per maternitat.

A continuació passa la paraula a tots i cadascun dels membres del Consell per a que es presentin.

Mariona Gallifa excusa l'assistència, per indisposició, del vocal Esteve Mach i la Presidenta Núria Moreno dóna per constituït el Consell.

2. Proposta de reunions i calendari

El reglament del Consell estableix que les reunions seran mensuals.

Es posa a valoració dels membres del Consell el format de les reunions: presencials o telemàtiques. S'acorda que les reunions siguin habitualment presencials ja que aquest format facilita les sinèrgies i el debat dels temes però es valora també que puntualment i si la ocasió ho requereix, puguin ser telemàtiques.

El vocal Pere Mora proposa avançar l'horari de les reunions per conciliar amb la vida familiar.

S'acorda avançar l'hora de les reunions a les 18h de la tarda, de 18h a 20h.

Es valora també que les reunions es puguin continuar realitzant al mateix espai, la sala del Mataró Connecta, que per ubicació, aforament i equipament sembla un espai idoni per acollir les reunions del Consell.

Per últim s'estableix que les reunions tinguin lloc el segon dimarts de cada mes.

3. Informe de la llicència d'obres de l'interior de l'habitatge unifamiliar situat al C. Francesc Moragas, 16 (Grup Goya), nivell B/s

Mariona Gallifa introdueix el tema mitjançant la projecció de fotografies de l'edifici objecte de llicència, les obres efectuades i l'entorn del Grup Goya on es troba ubicat. El Grup Goya és un conjunt cases unifamiliars de planta baixa i pis,

d'estil noucentista i catalogat pel Pla especial del patrimoni a nivell de façanes i volumetria del conjunt (nivell B/s). L'edifici objecte de debat és un dels dos únics edificis del grup Goya que tenen una planta més del que pertoca. A més a més aquesta parcel·la té tot el pati edificat en planta baixa i pràcticament la totalitat de la planta pis.

Explica també la normativa del Pla especial de reordenació volumètrica del conjunt catalogat del Grup Goya redactada el 2010 i que regula els volums discomformes i els fora d'ordenació que són objecte de la llicència.

A continuació Xavier Alemany explica l'objecte de l'informe i les contradiccions existents entre l'informe signat per la cap de patrimoni i l'informe signat per l'arquitecta de llicències que responen a les diferències existents entre la normativa que regula els volums discomformes d'aquest conjunt catalogat i la resta de normatives que regulen els volums discomformes a la ciutat. Comenta també que es tracta d'unes obres de reparació i conservació del bany i la cuina que van acabar afectant la resta d'instal·lacions de l'habitatge. Les obres efectuades eren necessàries per garantir les condicions d'habitabilitat.

Joan Fèlix Martínez s'afegeix a l'explicació aprofitant una vegada més l'oportunitat per reclamar que els informes del Consell siguin vinculants. Explica que la planta de més que té aquest edifici es va edificar amb anterioritat a que el conjunt fos catalogat i que en el seu moment va tenir llicència. L'obra ha consistit en canviar fusteries, instal·lacions elèctriques i canonades d'aigua amb les corresponents regates a terres i parets en compliment del que estableix la llei respecte que els habitatges han de ser salubres i segurs. L'estructura estava però en bon estat i no s'hi va actuar. Per part dels promotors i el tècnic de l'obra no hi ha hagut mala fe i el problema ha estat promogut arran d'una denúncia.

Malgrat que una part dels membres del Consell es pronuncien a favor de concedir la llicència, una altra part opinen que el Consell no pot informar en contra del patrimoni.

Així doncs, el Consell acorda evidenciar la contradicció existent entre les dues normes, la normativa específica que regula els volums discomformes i fora d'ordenació d'aquest conjunt catalogat i la resta de normativa que regula els volums discomformes del municipi i demana al Govern que modifiqui la normativa del Grup Goya en el sentit d'igualar-la a la resta de normativa que regula els volums discomformes de la ciutat.

4. Donar compte del Projecte de rehabilitació funcional del campanar de la Basílica de Santa Maria (BCIN)

Mariona Gallifa dóna compte de la llicència del projecte de restitució plena de les campanes del campanar de Santa Maria per tal de garantir i recuperar el toc manual de campanes, declarat com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO.

La llicència va ser informada favorablement durant els mesos que no hi havia Consell del patrimoni i va ser també autoritzada amb condicions per la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural de la Generalitat.

Les actuacions consisteixen en la fosa de la nova campana «Carme», el desmuntatge, transport a taller i tornada a lloc de les altres quatre campanes litúrgiques, la recuperació i col.locació de jous i capçals de fusta de les campanes litúrgiques en substitució dels actuals de ferro, la construcció de nous batalls i muntatge d'altres elements funcionals i els tancaments acústics de la cel.la de campanes.

El pressupost s'estima en més de 100.000€ i compta amb subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat i de l'Ajuntament de Mataró. La resta es vol assumir mitjançant una campanya de captació de patrocinis. Les obres tindran lloc aquest 2024 de manera que puguin estar acabades per Les Santes d'aquest any.

Els membres del Consell celebren que es porti a terme aquest projecte que permetrà recuperar per la ciutat un dels elements més característics i populars del seu patrimoni immaterial.

S'acorda demanar al Grup de campaners de Santa Maria i al Museu Arxiu de Santa Maria la possibilitat de poder realitzar una visita al campanar.

Joan Francesc Clariana aprofita l'ocasió per preguntar per les humitats de la paret interior de la basílica al costat de l'orgue i les humitats del baptisteri. Mariona Gallifa explica que va tenir una reunió amb tècnics del Bisbat i representants del Museu Arxiu i la Parròquia on es va deixar palesa la voluntat de rempendre el pla director de les obres de Santa Maria i que ella mateixa va comentar el tema d'aquestes humitats. Les del costat de l'orgue estan resoltes i cal actuar encara en les humitats per capil.laritat al baptisteri.

Montserrat de Torres comenta que caldria treballar la manera com mitjançant convenis tota la ciutadania pogués tenir un retorn de les subvencions que l'Administració destina a Santa Maria, programant activitats culturals, al pati... La regidora Heidi Pérez comenta que s'ha reunit en diverses ocasions amb el director del Museu Arxiu de Santa Maria i li ha fet saber la necessitat que a Santa Maria hi passin coses i que n'estan parlant.

5. Sobrevinguts

No n'hi ha.

6. Precs i preguntes

Agàpit Borràs demana a la Presidenta del Consell poder llegir com a vocal de la CUP un escrit en defensa del manteniment de les restes de ca la Madrona al seu lloc i de la seva declaració com a Bé Cultural d'interés Local (BCIL).

A continuació reparteix l'escrit entre tots els assistents.

(S'adjunta l'escrit com a annexe, a continuació d'aquesta acta).

La regidora Heidi Pérez comenta que les dades a les que fa referència l'escrit no són del tot precises i demana que es revisi el text concret de l'acord que es va aprovar per Ple. També fa puntualitzacions sobre el que en el seu moment va informar l'arqueòleg municipal en el marc de la llicència.

Insisteix que les restes no es poden conservar in situ.

Joan Francesc Clariana pregunta què es pensa fer amb les possibles restes existents a la resta del solar.

Carme Puerta respon que queda encara molt per excavar i segons el que surti es valorarà.

Anna Capella insisteix que l'Ajuntament i la Generalitat estan vetllant per la conservació de les restes.

La regidora de Cultura clou el debat puntualitzant que s'estan fent tots el tràmits corresponents.

I sense més temes, la Presidenta, Núria Moreno aixeca la sessió a les 21,00h, agraïnt al Consell la seva participació.

I jo com a secretària n'estenc la corresponent acta.

Vist i plau

De la presidència del Consell

La Secretària del Consell p.d.

Núria Moreno i Romero

Mariona Gallifa i Rosanas

ANNEX

DEFENSA DE LES RESTES DE CA LA MADRONA AL SEU LLOC
Declaració de Bé Cultural d'Interès Local (BCIL).

1

El 16 de novembre de 2022, l'aleshores arqueòleg municipal, Joaquim García, va emetre un informe on entre altres coses manifestava: *"Atesa la importància històrica que per la ciutat de Mataró representa el jaciment de Ca La Madrona, es fa necessari replantejar-se el futur de les restes arqueològiques trobades al jaciment i el relat històric i de coneixement que cal transmetre a la ciutadania de Mataró. Com a jaciment arqueològic és un dels més notables de Catalunya i únic des del punt de vista històric per retornar el coneixement i la informació a la ciutadania de Mataró, en tant en quan es tracta d'un període importantíssim de la seva memòria històrica i esbrinar els seus orígens com a comunitat.*

Des del punt de vista legal, la primera actuació que cal fer és un canvi de catalogació del jaciment arqueològic, que actualment consta amb el nivell de protecció G en el Pla Especial del Patrimoni de la ciutat, equivalent a un espai d'expectativa arqueològica. És evident que després de la intervenció arqueològica, el jaciment ja no és una espai d'expectativa arqueològica, i ha esdevingut un jaciment arqueològic dels més notoris del País. En aquests sentit des de l'administració local cal iniciar els tràmits administratius per canviar el nivell de protecció, passant-lo d'un espai d'expectativa arqueològica a un Bé Cultural d'Interès Local (nivell de protecció F), mitjançant una modificació puntual del Pla Especial del Patrimoni de la ciutat.

Pel que fa al tractament de les restes arqueològiques, per tal de socialitzar el seu coneixement i poder-lo transferir social i culturalment a la ciutadania i altres col·lectius socials i acadèmics, cal valorar algunes possibilitats per a aconseguir aquests objectius, així com determinar la visualització, contemplació i gaudi a través de les restes conservades "in situ" del relat històric i arqueològic que han proporcionat les excavacions arqueològiques

2

En l'acta del Consell Municipal del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Mataró de data 22 de novembre de 2022, sobre el Jaciment Arqueològic de ca la Madrona, es diu: "Joaquim García explica que se li va demanar un informe sobre la possibilitat d'integrar les restes trobades en el nou edifici. Comenta que l'únic que no es pot fer seria arrassar-ho tot per a fer el nou equipament i que el primer que cal és protegir el jaciment excavat com a Be Cultural d'Interès Local BCIL en la seva categoria de jaciment, passant la protecció del nivell G actual (àrea d'expectativa) a nivell F (jaciment) amb la corresponent modificació del Pla Especial del Patrimoni. Així mateix li va comunicar a Mariona Gallifa que, després de parlar amb els seus caps, van demanar que el Regidor de Cultura li faci arribar la petició de la Modificació a la Regidoria d'Urbanisme. Els membres del Consell prenen l'acord de demanar al Govern Municipal el canvi de catalogació".

El passat més de novembre de 2023 l'Associació ADEPAC – MiM (Associació en Defensa del Patrimoni Cultural de Mataró i el Maresme) va demanar al Ple Municipal, per mediació de la CUP, que es pronunciés sobre aquest important vestigi arqueològic. El Ple Municipal, va pendre l'acord, votat per majoria, de tirar endavant la declaració de Bé Cultural d'Interès Local (BCIL). Petició que l'ADEPAC-MiM, ha reiterat per Audiència Prèvia en més ocasions i, a més ha aportat informes favorables a la conservació del jaciment de Ca la Madrona, **signats per institucions de prestigi com: l'Institut d'Estudis Catalans i varies Universitats catalanes, els quals s'han tramés a l'Ajuntament, via Registre General d'Entrades, per tal que s'incorporin al corresponent expedient incoat a tal efecte.**

4

Fa pocs dies, el 1 de febrer de 2024 es va celebrar Ple Municipal a l'Ajuntament de Mataró. En l'Audiència Prèvia es va llegir per part de l'ADEPAC-MiM un text en el que es demanava el pas de la catalogació **G (Àrea de Protecció arqueològica) a F (Bé Cultural d'Interès Local BCIL).** En el mateix Ple, Esquerra Republicana va fer un prec demanant una taula de diàleg per desbloquejar el tema.

Però malauradament, l'Ajuntament sempre acorda passar aquestes peticions a instàncies superiors: passar-ho a la Generalitat. Aquest és el camí equivocat i l'Ajuntament ho sap, però ho repeteix i així ho va retrassant. **Passar de catalogació G a F (BCIL), és competència 100% municipal.**

Però potser això podria alterar els pactes entre l'Ajuntament i l'empresa que promou el projecte del Parc de l'Economia Circular, que és el Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme CTRSUM. **L'enginyer Carles Salesa, director del CTRSUM, treballa per la viabilitat econòmica del projecte i proposa desplaçar les restes. Però David Bote, president del CTRSUM, que és també l'alcalde de Mataró, cal que doni prioritat als valors històrics de la ciutat, mantenint les restes al seu lloc.** D'altra part, es ben sabut que els projectes arquitectònics sempre es poden adaptar als elements patrimonials existents en els territoris. I el món n'està ple d'aquests projectes amb una alta qualitat arquitectònica.

5

Per tot el que s'ha exposat, es demana a l'Ajuntament de Mataró que rectifiqui i acordi pasar el jaciment de Ca la Madrona de de nivell G a nivell F (BCIL), el més aviat possible.

Posar els valors culturals per damunt dels interessos econòmics, - mantenint les restes tardoromanes de ca la Madrona al seu lloc, - ben segur que rendabilitza el projecte del Parc de l'Economia Circular del Maresme i això és fer pedagogia per a tot el territori.

Agàpit Borràs, arquitecte, membre del Consell del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de l'Ajuntament de Mataró, en nom de la CUP. 6 febrer 2024

La Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC reivindica la conservació in situ de les restes arqueològiques de Ca la Madrona, a Mataró

La Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, reunida en sessió del 23 de novembre de 2023, va fer un manifest on considera que les restes arqueològiques del jaciment arqueològic de Ca la Madrona, aporten un coneixement important per a la història de Mataró i per tant, convé declarar-les Bé Cultural d'Interès Local.

L'Ajuntament de Mataró planeja la construcció d'un Parc d'Economia Circular en el solar on es troba el jaciment arqueològic. Com antecedents, cal remarcar que és conegut des del segle XIX, en publicacions que hi descriuen la troballa de tombes en abundància i restes d'una vil·la. En el segle XX, el jaciment és present en totes les publicacions que han tractat el conjunt del poblament rural romà de Mataró. El 1960, en construir la fàbrica de les Cristalleries de Mataró, s'hi van observar restes romanes, que es van destruir. El 1972 i el 1988 s'hi van excavar algunes tombes dels segles VII - VIII, i s'hi van documentar restes d'una instal·lació de producció de vi tardoromana. El Pla Especial de Patrimoni de Mataró classifica el lloc com zona "d'expectativa arqueològi-

ca". El solar on es troba el jaciment és força extens, dins d'una zona industrial, majorment no construïda.

Entre 2022 i 2023, s'han realitzat les excavacions arqueològiques de la porció del solar afectada per la construcció, i han descobert estructures d'època tardoromana i un centenar de tombes tardoantigues, de la mateixa tipologia que les excavades el 1972 i 1988, "preantropomorfes". Resta, però, una part molt gran del solar no afectada. Es constata:

- Que l'extensa necròpolis d'època tardoantiga ha de respondre a un nucli de població notable, del qual és possible que es pugui documentar la naturalesa quan s'excavi la resta del jaciment, i potser respon a un culte del qual es podria trobar l'edifici.
- Que la tipologia de les tombes, del tipus "preantropomorfe", és recurrent en aquesta necròpolis, a diferència de les tombes tardoantigues del nucli urbà d'Illuro, datades entre el segle V i VI, on sempre són rectangulars i mai preantropomorfes, tant les de Santa Maria de Mataró, com les que han aparegut en altres punts de la ciutat, o bé les que s'han excavat a la vil·la de Torre Llauder. Aquesta

diferència tipològica, i segurament de ritus, singularitza la necròpolis de Ca la Madrona.

Tot plegat sembla indicar la presència d'un nucli de població assentat en aquest indret, diferent del de la ciutat romana. Aquest és un fet històric d'una importància de primer ordre per a la ciutat de Mataró, que podria explicar els documents del segle X i XI que li donen el nom de *Civitas fracta*. Convindria que quedés preservat en la memòria de la població actual a través de la conservació in situ de les restes arqueològiques, que comuniquen valors de gran interès.

No tindria cap sentit el trasllat de les restes, car llur rellevància rau en la localització en aquest espai, on es constata que es va establir un nucli de poblament de la ciutat, segurament tardoromana, a partir d'un nucli originari, potser una vil·la suburbana. És un clar exemple de valor de paisatge històric.

MARTA PREVOSTI I MONCLÚS
MEMBRE DE LA SECCIÓ HISTÒRICO-
ARQUEOLÒGICA DE L'INSTITUT
D'ESTUDIS CATALANS

Jaciment de Ca la Madrona. Foto: Joan Francesc Clariana i Roig